

# CH

## 中华人民共和国测绘行业标准

CH 4001—91

---

### 藏语（德格话）地名汉字译音规则

The rules  
for transliteration of Tibetan (Dêgê dialect)  
geographical names into Han characters

1991—01—21发布

1991—07—01实施

---

国家测绘局 发布

## 目 次

1 引言 .....	( 1 )
2 藏语(德格话)地名汉字译音表 .....	( 1 )
3 藏语(德格话)地理通名及地名常用词汇表 .....	( 3 )
附录 A 藏语(德格话)地名汉字译音表说明(补充件) .....	(46)
附录 B 藏语(德格话)地理通名及常用词汇表说明(补充件) .....	(50)
附录 C 藏文拼写结构的有关说明(参考件) .....	(52)

# 中华人民共和国测绘行业标准

## 藏语(德格话)地名汉字译音规则

CH 4001—91

The rules for transliteration of Tibetan  
(Dê gê dialect) geographical names into Han characters

---

### 1 引言

1.1 本规则是根据《少数民族语地名调查和翻译通则》的精神制订的。

1.2 本规则以藏语德格话语音作为音译藏语康方言地名的依据,适用于四川省甘孜藏族自治州、西藏自治区昌都地区、云南省迪庆藏族自治州和青海省玉树藏族自治州等地区的藏语康方言地名。遇有与德格话语音差别较大的地名语词时,可以按当地语音译音。当地已有法定的或现行通用汉字译名的一律照用,不受本规则的限制。

1.3 本规则中音译汉字的读音以普通话(北京语音)为准。简化字以中国文字改革委员会公布的简化字为准。

1.4 本规则中的汉语拼音字母是在汉语拼音方案的基础上,根据藏语德格话的语音特点设计的记音字母,供测绘外业人员在藏语德格话地区进行地名调查时使用,其拼写形式不受汉语普通话常用音节结构的限制。

1.5 本规则由译音表和地理通名及地名常用词汇表两部分组成。为了方便检索,地理通名及地名常用词汇表又分别按汉语拼音字母顺序、藏文字母顺序及词义类别排成三表。音译地名时,要先查地理通名及地名常用词汇表,词汇表中没有的语词,再按译音表套译。

### 2 藏语(德格话)地名汉字译音表



## 3 藏语(德格话)地理通名及地名常用词汇表

## 3.1 第一表(按汉语拼音字母顺序排列)

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
ajāg	ཨ་ཅག	阿加	姐姐
ajo	ཨ་ཇོ	阿交	哥哥
aku	ཨ་ཁུ	阿库	伯父、叔叔
aku'nddongtāg	ཨ་ཁུ་འདྲོ་མ་གཤག	阿库冬塔	蜘蛛
ama	ཨ་མ།	阿妈	母
apa	ཨ་པ།	阿帕	父
arāg	ཨ་རག	阿惹	白酒
arura	ཨ་རུ་ར།	阿如惹	藏青果
ba	བ།	巴	羊毛
bamo	བ་མོ།	巴莫	霜
basong	བ་སངས།	巴松	金星
bba	བ།	巴	牛毛帐篷
bbongbo	བློ་བ་ཕོ།	崩波	粗的
bēnba	བློན་བ།	班巴	土星
bōgba	བོད་བ།	卜巴	藏人
bōhē	བློ་མ་ཤེལ།	卜赫	琥珀
bong	བླང།	崩	草坪、水草地
bu	བུ།	布	儿子
buchug	བུ་ཕུག	布楚	氍毹
bumo	བུ་མོ།	布莫	女儿、姑娘
ca	ཇཱ།	擦	盐
calē	ཇ་ལེ།	擦列	硼砂
cānqa	མཚོན་ཇ།	参恰	武器
caqu	ཇ་ཆུ།	擦曲	温泉、热水
carē	ཇ་རེ།	擦热	羊羔皮
cawa	ཇ་བ།	擦瓦	炎热
cē	ཇལ།	菜	菜
cērinlojja	ཇོ་རི་ལོ་ཤོ་བ་རྒྱ།	策仁洛加	长命百岁
cēssong	ཇོ་ས་བཟང་།	策松	黄道吉日
cha	ཇ།	查	鹞鹰
chānba	ཇོན་བ།	禅巴	井

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
chāng	འབྲང་།	昌	山间小路
chawo	མ་ལོ།	查沃	细的
chi	མི།	赤	万
chuggu	ཕུག་གུ།	楚古	孙子、小孩
co	མཚོ།	错	湖、海子
da	ཀ།	达	马
da'nggo	ལྗ་མནོ།	达果	角、棱
dāg	ཉུག།	达	虎
daga	ཉུར་ཀ།	达嘎	核桃
dajāg	ཉུ་ལྷུག།	达加	马鞭
dānka	ཉུན་ཁ།	丹喀	秋
dara	ཉུ་ར།	达惹	马棚
ddaddi	ལྗ་ལྗ།	达迪	幡
ddāgbo	བདག་པོ།	达波	主人
ddé'ma	ལྗ་མ།	德玛	碟子
ddēmig	ལྗ་མིག།	德米	钥匙
ddēmo	བདེ་མོ།	德莫	便利、平安
ddēmo	ལྗ་མོ།	德莫	爪
ddên	གདན།	登	垫子
ddêxig	བདེ་ལྗོད།	德希	幸福
ddo	རྗོ།	多	石头
dög	བདུད།	堆	魔鬼
ddongbo	རྗོད་པོ།	冬波	树干
ddossho	རྗོ་མོ།	多索	煤
ddotu	རྗོ་ཕུར།	多土	铅笔
ddung	བདུན།	冬	七
ddungra	ལྗ་མ་ར།	冬惹	花园、菜园
ddungzhu	གདུང་ལྗུ།	冬朱	木筏
dên	ལྗོད།	登	在上(方)
dênzhe	ཉེན་འབྲེལ།	登哲	吉庆、喜事
di	ཉིལ།	迪	芝麻
dong	རྗོད།	冬	千
dong	རྗོ།	冬	狗熊
duhhi	དུས་བཞི།	都黑	四季
dungga	དུང་དཀར།	冬嘎	法螺

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
duwa	དུ་བ།	都瓦	烟、香烟
gabo	དཀར་པོ།	嘎波	白色
gadindin	དཀར་ཉིང་ཉིང་།	嘎丁丁	雪白的
gag	གཤ།	嘎	躲藏
gakung	དཀར་ཁུང་།	嘎孔	窗
gama	སྐར་མ།	嘎玛	星星
gänba	དཀོན་པ།	甘巴	寺庙
gänjju	ཕོན་རྒྱ།	甘久	穿、戴、盖的
gara	ཀ་ར།	嘎惹	糖
garäg	དཀར་རག།	嘎惹	石灰
gawa	ཀ་བ།	嘎瓦	柱子
gayi	དཀར་ལོལ།	嘎益	茶碗
gazhinqê	བཀའ་རྩིན་ཚེ།	嘎正且	谢谢
gê	གྲ།	格	颈
gêgba	གྲ་བ།	格巴	腰
gêräg	གྲ་རགས།	格惹	腰带
gga	གྲ།	嘎	马鞍
gga	གྲ་ར།	嘎	营寨
ggäbo	གམ་པོ།	盖波	老头儿
ggamo	དགའ་མོ།	嘎莫	欢喜、爱
ggämo	གམ་མོ།	盖莫	老妇
ggäng	གྲ་མ།	冈	箱子
ggo	གྲ།	果	门
ggo'nga	གྲ་ང།	果阿	蛋
ggogba	གྲ་བ།	果巴	蒜
ggoggo	གྲ་ར་གྲ་ར།	果果	圆形
ggögma	ཚུང་མ།	圭玛	母马
ggong	གྲ་ང།	贡	山岗
ggotên	གྲ་ཐེམ།	果坦	门槛
ggu	དུ།	古	九
ggungka	དུ་ཐུན་ཁ།	贡喀	冬
gö	ཕོ་མ།	圭	衣服
gögba	ཚུང་བ།	圭巴	线
gongba	ཀ་བ།	贡巴	脚
gonggong	ཕོང་ཕོང་།	贡贡	凹

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
gongri	གངས་རི།	岗日	雪山
göqên	གསེར་ཆེན།	圭庆	缎子
goro	གོ་རོ།	果若	驴
gowa	གོ་བ།	果瓦	牛皮
gowo	གོ་བོ།	果沃	鹰
hã'nzhê	ཧ་འཕྲི།	哈哲	鬼
hamo	ལྷ་མོ།	哈莫	帽
hãa	གར།	哈	东
hãa	ག།	哈	肉
hãa'nyê	ག་ཉེ།	哈涅	弟弟(兄对弟)
hãabu	གེ་སྤུ།	哈布	朋友
hãawa	གེ་བ།	哈瓦	鹿
hãsshìqênbo	ཤེ་སི་ཆེན་པོ།	赫斯庆波	最大
hhi	བཞི།	黑	四
hhiggâng	བཞི་གླང་།	黑冈	四方形
hãin	ཤིང་།	很	木、柴
hãinbê	ཤིང་བལ།	很贝	棉花
hãinchi	ཤིང་ཁྲི།	很赤	架子
hãinnâg	ཤིང་ནགས།	很纳	森林
hãinpung	ཤིང་ཕུང།	很彭	树
hãogbu	ཤོག་བུ།	霍布	纸
hhu	ཤུ།	乎	弓
hãugba	ཤུག་པ།	乎巴	松柏
hin	ཞིང་།	很	农田、田地
hinmo	ཞིམ་མོ།	很莫	香
ho	ཞོ།	霍	酸奶酪
hogba	གཤོག་པ།	霍巴	翅膀
hongbo	ཞང་པོ།	洪波	舅父
ja	ཇ།	加	茶
ja'nddong	ཇ་མཛོང་།	加冬	打茶筒
jâg	ཇུགས།	加克	铁
jâgsâng	ཇུགས་རྩམ།	加桑	铁桥
jêlé	ཇུ་ལེ།	杰列	舌
jên	ཇུ་ན།	京	上坡
jênka	ཇུ་ན་པ།	京喀	危险



汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
jig	གཅིག	吉	一
jikug	དབྱིལ་ཁུག	吉库	中心、中部
jjä	བརྒྱ	加	百
jjä	རྒྱ	加	汉人
jjäco	རྒྱ་མཚོ།	加错	海
jjäg	བརྒྱད།	介	八
jjag	རྒྱབ།	加	背后
jjakag	རྒྱལ་ཁབ།	加喀	国家
jjama	རྒྱ་མ།	加玛	秤
jjarig	རྒྱ་འིགས།	加日	汉族
jjayuzhoma	རྒྱ་ཡུལ་ལྗོ་མ།	加尤卓玛	土豆
jjécên	རྒྱལ་མཚན།	杰层	幢
jjongba	ལྗང་བ།	炯巴	青苗
jjongku	ལྗང་ཁུ།	炯库	绿色
jjongsshê	ལྗང་མེད།	炯色	草绿色
jjuma	རྒྱ་མ།	久玛	肠
jonglo	ལྗང་ལོ།	炯洛	辫子
jongma	ལྗང་མ།	炯玛	柳树
ju	བརྒྱ	久	十
ka	ཁ།	喀	嘴
kabu	ཁ་བླ།	喀布	胡须
kada	ཁ་དྲ།	喀达	乌鸦
kadâg	ཁ་བ་ཏགས།	哈达	哈达
kag	ཁབ།	喀克	针
kângba	ཁམས་བ།	康巴	康巴人
kângbu	ཁམ་བུ།	康布	桃子
kaqêhâgama	ཁ་ཚེ་ག་ཀ་མ།	喀且哈嘎玛	藏红花
kawa	ཁ་བ།	喀瓦	雪
kê	ཁ།	克	战胜
kênxxa	ཁེན་ལྷུང།	肯夏	坎肩
ko	ཁོ།	括	他
kongba	ཁང་བ།	孔巴	房屋
ku	ཁུ།	库	区域
kuwa	ཁུ་བ།	库瓦	汤
la	ལ།	拉	山、山口

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
lāgba	ལྷན་པ།	来巴	脑
lāgba	ལག་པ།	拉巴	手
lāgddung	ལག་གཏུང་།	拉冬	手镯
lagqên	རྒྱབ་ལྷན་ཚེན།	拉庆	伟大
lama	ལྷ་མ།	喇嘛	喇嘛、活佛
lānba	རྫོན་པ།	兰巴	潮湿
lāng	ལམ།	朗	路
lāngka	ལམ་ཁ།	朗喀	路口
lawa	ལྷ་བ།	拉瓦	麝
laza	ལ་ཙ།	拉杂	山脚
lên	ལེན།	能	拿
lha	ལྷ།	拉	神
lhāgba	ལྷག་པ།	拉巴	水星
lhāgga	ལྷག་ལ་ག།	拉嘎	寒风
lhakong	ལྷ་ཁང་།	拉孔	佛堂
lhang	ལྷ་མ།	杭	靴子
lhayu	ལྷ་ཡུལ།	拉尤	天堂
lho	ལྷོ།	洛	南
lhôgzha	ལྷོ་བ་ལྷ།	洛扎	学校
lhôgzhawa	ལྷོ་བ་ལྷ་བ།	洛扎瓦	学生
lo	ལོ།	洛	年
log	ལོག།	洛克	电
loglog	ལོག་ལོག།	洛洛	球形、圆状
loma	ལོ་མ།	洛玛	叶子
long	ལྷང་།	隆	黄牛
longboqê	ལྷང་པོ་ཚེ།	隆波且	象
lotog	ལོ་ཚོག།	洛托	庄稼
lotung	ལྷོ་མ་རྒྱུན།	洛同	同志
lowa	ལྷོ་བ།	洛瓦	肺
lu	ལུ།	鲁	龙
lug	ལུག།	鲁克	绵羊
lughā	ལུག་པ།	鲁哈	绵羊肉
lung	ལུང་།	隆	风
lung	ལུང་།	隆	沟
lungba	ལུང་པ།	隆巴	沟

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
lungkug	ལུང་ཁུག	隆库	山谷
lungrin	ལུང་རིང་།	隆仁	长沟、长谷
ma	མར།	玛	酥油
mabo	དམའ་པོ།	玛波	低
mabo	དམར་པོ།	玛波	红色
magäg	མ་གད།	玛盖	绿宝石
mamo	མ་མོ།	玛莫	母绵羊
maxa	དམར་སྐྱ།	玛夏	粉红色
mê	མེ།	美	火
mêbo	མེས་པོ།	美波	祖先
mêdog	མེ་ཉྱག	美多	花
mêhñin	མེ་ཤིང་།	美很	柴
mêna	མེ་ན།	美纳	下面、在下(方)
mi	མི།	米	人
mig	མིག	米克	眼
migma	མིག་དམར།	米玛	火星
minbo	མིང་པོ།	明波	弟弟(姐对弟)
mirig	མི་རིགས།	米日	民族
mo	མོ།	莫	她、女、母的、雌性
mongbo	མང་པོ།	蒙波	多
mongzo	དམངས་གཙོ།	蒙佐	民主
mudig	མུ་ཉིག	木迪	珍珠
nä	ནས།	乃	青稞
nadên	ན་ཉེང་།	纳登	太阳穴
nâgbo	ནག་པོ།	纳波	黑色
nama	གནའ་མ།	纳玛	媳妇
nâng	གནམ།	囊	天
nawa	ན་བ།	纳瓦	耳
nawa	གནའ་བ།	纳瓦	羚羊、野山羊
nbbodên	འབོལ་གདན།	波登	坐垫
nbbu'nbbu	འབྲུར་འབྲུར།	布布	凸
ndda	མདའ།	达	箭
nddâng	འདམ།	当	泥
nddângqu	འདམ་རྩུ།	当曲	沼泽
nddawa	ཟླ་བ།	达瓦	月亮、月

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
nddê	མདེལ།	德	子弹
nddogka	མདོག་ཁ།	多喀	颜色
nddung	མདུན།	冬	前面
nddung	མདུང།	冬	矛
ngā	ར།	阿	鼓
nga	ང།	阿	我
nga	ལ།	阿	五
ngama	ར་མ།	阿玛	尾巴
ngamo	མངར་མོ།	阿莫	甜
ngêgnâng	ངེད་ན་མས།	厄囊	我们
nggo	མགོ།	果	头
ngo	ངོ།	奥	脸
ngo'nâg	ལོ་ནག།	奥纳	深蓝
ngongba	ངང་པ།	昂巴	鹅
ngu	དུལ།	欧	银、银子
nha	ན།	纳	鼻
nhâgca	ནག་ཚ།	纳擦	墨、墨水
nhatâg	ན་ཐག།	纳塔	鼻烟
nhê	མེ།	乃	绳头、线头
nhung	ལུམ།	衣	油
nja	འར།	加	虹
njjinba	མཇིང་པ།	京巴	脖子
njjo	འཛོར།	交	锄头
nobu	ནོར་བུ།	诺布	宝贝、珠宝
nong	ནང།	囊	沟
nûg	བུབ།	努	西
nya	ག།	涅	鱼
nyaba	ག་པ།	涅巴	渔夫
nyahña	ག་ག།	涅哈	鱼肉
nyêchi	གལ་ཁྲི།	涅赤	床
nyêwa	ད་ལུལ་བ།	涅瓦	地域
nyhima	སྒེ་མ།	尼玛	麦穗
nyhin	སྒྲིང།	宁	心
nyhugma	ལྷུག་མ།	纽玛	竹子
nyi	གཉིས།	尼	二

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
nyigên	ཉི་གན།	尼庚	老人
nyihfu	ཉི་ཤུ།	尼乎	二十
nyima	ཉི་མ།	尼玛	太阳、日
nyinba	ཉིང་པ།	宁巴	旧、陈旧
nyungnyung	ཉུང་ཉུང་།	纽纽	少
nzhä	འབྲས།	斋	米、米饭
nzhângba	འབྲས་པ།	章巴	颊
nzhi	འབྲི།	直	母牦牛
nzhogssha	འབྲོག་མ།	卓萨	牧区
nzhong	འབྲོང་།	忠	野牛
nzhu	འབྲུ།	朱	五谷、谷粒
nzhug	འབྲུག།	朱	龙
nzhuggäg	འབྲུག་སྐད།	朱盖	雷
nzzângbulin	འབྲུ་མ་བུ་སྐྱིད་།	藏布林	世界
nzzuggu	འབྲུག་གྲུ།	祖古	手指
ög	འོད།	约	光
oja	འོ་ཇ།	沃加	奶茶
oma	འོ་མ།	沃玛	奶子、乳房
pâgba	ཕག་པ།	帕巴	猪
pâghfa	ཕག་པ།	帕哈	猪肉
payu	ཕ་ཡུལ།	帕尤	故乡
po	ཕོ།	颇	男、公的、雄性
polug	ཕོ་ལུག།	颇鲁	公绵羊
poro	ཕོར་རོ།	颇若	木碗
pubu	ཕུར་བུ།	普布	木星
qa	ཇ།	恰	双
qaba	ཇར་པ།	恰巴	雨
qâgrâng	ཇུག་ས་རམ།	恰让	冰
qêg	ཇིད།	且	你
qêgnâng	ཇིད་ན་མམ།	且囊	你们
qêgbo	ཇེན་པོ།	庆波	大
qi	ཇྱི།	奇	狗
qinba	མཚན་པ།	庆巴	肝
qincong	ཇྱི་མ་ཚང་།	庆丛	家庭
qinxä	ཇྱི་མ་བུ།	庆夏	鸡

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
qökong	ཚོས་ཁང་།	却孔	教堂、佛堂
qong	ཚང་།	琼	青稞酒
qu	ཚུ།	曲	河、水
quddo	མཚུ་ལྗོ།	丘多	唇
quhfê	ཚུ་ཤེལ།	曲赫	水晶
quka	ཚུ་ཁ།	曲喀	河岸、河口
qumig	ཚུ་མིག།	曲米	泉
qungqung	ཚུང་ཚུང་།	琼琼	小
qurâg	ཚུ་རགས།	曲惹	河堤
rä	རས།	惹	布
ra	ར།	惹	山羊
râg	རག།	惹	黄铜
rahâ	ར་ཤ།	惹哈	山羊肉
ramo	ར་མོ།	惹莫	母山羊
rapo	ར་པོ།	惹颇	公山羊
rêchi	རལ་གྲི།	热赤	剑
ri	རི།	日	山
richög	རི་ཁྲོང་།	日垂	深山修行的山庙
ridâg	རི་རྒྱས།	日达	野兽
rig	རིགས།	日	种族
rigong	རི་ཁོང་།	日贡	兔
rihâng	རིག་ཤམ།	日杭	山根、山下
rijjög	རི་རྒྱུང་།	日觉	山脉
rikug	རི་རྩུག།	日库	山洼
rinbo	རིང་པོ།	仁波	长的
ringgo	རི་མགོ།	日果	山巅
ripâg	རི་ཕག།	日帕	野猪
rizê	རི་ཚེ།	日则	山顶
rogba	རོགས་པ།	若巴	伙伴、助手
rongwong	རང་རྒྱུང་།	荣翁	自由
rongxongku	རང་རྒྱུང་རྩུལ།	荣雄库	自治州
sa	གསལ།	萨	雪豹
sa	ས།	萨	吃
saba	གསར་པ།	萨巴	新、新鲜
sag	སེག།	萨	马嚼子

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
sama	བ་མ།	萨玛	饭
sâng	སྲ་མ།	桑	水獭
sangba	བ་མ་བ།	桑巴	桥
sângmig	བ་མ་མིག།	桑米	桥洞
sê	ག་མོ།	色尔	黄金
sêbo	ག་མལ་པོ།	色波	清楚、明亮
sênma	སྲ་ན་མ།	僧玛	豌豆
sêru	འཇུ་མ།	色如	犀牛
simo	འཇུ་མོ།	斯莫	清凉、凉快
siqu	སྲི་ལ་རྒྱ།	斯曲	露
sog	སྲོག།	索	性命、生命
song	བ་ང་མ།	松	铜
songnggâg	སྲ་ང་འགག།	松嘎	巷、小街
sora	སྲོར་ར།	索惹	镰刀
ssha	ས།	萨	地、土
ssha'nddog	མ་མཐོག་ག།	萨多	土色
sshacâng	ས་མཚམས།	萨仓	国界、边界、地界
sshadong	ས་ལྗོངས།	萨冬	荒地
sshaku	ས་རྒྱུ།	萨库	地区
sshân	སྲོན།	散	种子
sshaqa	ས་ཚ།	萨恰	地方
sshê	མུ།	色	石榴
sshê	མོ།	色	黄色
sshêngê	སྲ་ཤེ།	僧格	狮子
sshênjên	མེམས་ཅན།	僧京	动物、牲畜
sshênmo	མེན་མོ།	散莫	指甲
sshêwa	མོར་བ།	色瓦	冰雹
ssho	སྲ།	索	牙
sshogbo	སྲོག་པོ།	索波	蒙古人
sshongjjä	སངས་རྒྱལ།	松介	佛
sshubên	སྲོ་བ་ན།	苏班	辣椒
ssig	ག་ཟིག།	斯	豹
ssso	འཇོ།	索	制造
ssugbo	ག་རྒྱུག་པོ།	苏波	身体
sung	ག་སྲུ་མ།	松	三

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
sungma	སྤྲུམ་མ།	松玛	护法神
sungnddo	གསུམ་མདོ་སྤྲུ	松多	三岔口
susung	སྤྲུམ་གསུམ།	苏松	三角形
tâg	ཐག	塔	距离
tâgba	ཐག་པ།	塔巴	绳
tagga	ཐག་ག།	塔嘎	灶
tânbo	ཅན་པོ།	坦波	高
tôgba	ཐོད་པ།	推巴	额
tong	ཐང་།	塘	平原、平坝
tongddêqênbo	ཐང་ཐེ་ཆེན་པོ།	塘德庆波	大平坝
tungtung	ཐུང་ཐུང་།	同同	短的
tungzzhi	ཐུང་ན་ལྷིལ།	同直	团结
ugba	ཉུག་པ།	乌巴	猫头鹰
ugwa	དུག་པ་བ།	乌瓦	皮风箱
wamo	ཕ་མོ།	瓦莫	狐狸
wamomo	ཕ་མོ་མོ།	瓦莫莫	母狐狸
wamopo	ཕ་མོ་པོ།	瓦莫颇	公狐狸
wongqa	དབང་ཚ།	翁恰	权力
xa	ཤ།	夏	鸟
xaxa	ཤ་ཤ།	夏夏	灰色
xêgâg	ཤེས་སྐད།	协盖	寿辰、生日
xema	ཤེ་མ།	协玛	沙
xêssha	ཤེ་ཤ།	协萨	沙地
xhêgga	ཤེད་ག།	协嘎	一半
xhi	ཤི།	希	外面
xhugbo	ཤུག་པོ།	休波	富裕
xhura	ཤུར་ར།	休惹	奶渣
xigga	དཤིད་ག།	希嘎	春
xigmo	ཤིད་མོ།	希莫	快乐
xiru	ཤི་ར།	希如	珊瑚
xiwa	ཤི་བ།	希瓦	鼠
xicog	ཤི་ཚོགས།	希措	社会
xizug	ཤི་གུམ།	希祖	头顶
xog	ཤོག་པ།	肖	杓、瓢
xong	ཐང་།	雄	北



汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
xonggabungddung	བུར་སྐར་སྤྱན་བདུན།	雄嘎崩冬	北斗星
xongku	སྤྱར་ཁྲ།	雄库	狼
xumo	ལྷུར་མོ།	休莫	酸的
xxêmo	ལྷུ་མོ།	协莫	口袋(牛毛做的)
ya	ཡ།	亚	单
ya	ཡར།	亚	上、向上
yä	གཡས།	也	右
yäg	གཡག།	亚克	公牦牛
yägmo	ཡག་མོ།	亚莫	好
yajjä	ཡར་རྒྱས།	亚介	发达
yaka	དབྱར་ཁ།	亚喀	夏
yän	གཡོན།	延	左
yêna	ཡོན།	耶纳	上面
yi	དུ།	益	猢猻
yôg	ཡོག།	尧	马蹬
yong	གཡང་།	永	悬崖
yu	གཡུ།	尤	松耳石
za	རྩ།	杂	草
zângba	རྩ་མ་པ།	糌粑	糌粑
zassha	རྩ་ཤ།	杂萨	草地
zatong	རྩ་ཐང་།	杂塘	草原
zê	ཙ།	则	顶上
zênden	ཙན་དན།	增登	檀香
zha	མ།	扎	头发
zhaba	མ་པ།	扎巴	僧人、和尚
zhâg	མག།	扎克	岩石
zhâgpug	མག་ཕུག།	扎普	山洞、洞
zhâgri	མག་རི།	扎日	岩石山
zhahhîba	བཟ་མིས་པ།	扎黑巴	吉祥
zhahhiddêlêg	བཟ་མིས་བདེ་ལེགས།	扎黑德列	吉祥如意
zhawo	མ་འོ།	扎沃	荞麦
zhê	འཇ།	哲	骡子
zhê-age	འཇུ་ཨ་ག།	哲阿格	猴
zhechug	འཇུ་ཕུག།	哲楚	骡驹
zhi	མེ།	直	刀

汉语拼音字标音	藏文	汉字译音	意义
zhibu	འདྲ་བུ།	直布	铃
zhin	མཚོ།	正	云
zhinga	མཚོ་དཀར།	正嘎	白云
zhinnâg	མཚོ་ནག།	正纳	黑云
zhitu	འདྲ་བ།	直土	竹笔
zho	ཚོ།	卓	小麦
zhogma	ཚོ་ག་མ།	卓玛	蚁
zhogmo	ཚོ་གས་མོ།	卓莫	女朋友
zhogmo	ཚོ་ག་མོ།	卓莫	山谷口
zhongco	ཚོ་ར་ཚོ།	忠措	乡村
zhongmo	ཚོ་ར་མོ།	忠莫	冷的(水)
zhongqêg	ཚོ་ར་ཚུ་ར།	忠且	城市
zhotig	ཚོ་ཐིག།	卓提	雀斑
zhu	ཚུ།	朱	木船
zhug	ཚུ་ག།	朱克	六
zhugo	ཚུ་གོ།	朱果	皮船
zhuka	ཚུ་ཁ།	朱喀	渡口、码头
zogba	བཙོག་པ།	佐巴	肮脏
zong	ཙོང།	葱	葱
zongma	བཙོང་མ།	宗玛	洁净
zongqu	བཙོང་ཚུ།	宗曲	江、河
zzaqu	རྩ་ཚུ།	杂曲	溪
zzho	ཚོ།	卓	羽毛
zzhowa	ཚོ་བ།	卓瓦	口袋(皮做的)
zzhu	ཚུ།	朱	蛇
zzhûg	བཙོང་བས།	朱	完成
zzongka	རྩོང་མཁར།	宗喀	石头堡垒

## 3.2 第二表(按藏文字母顺序排列)

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ག་བ།	gawa	嘎瓦	柱子
ག་ར།	gara	嘎惹	糖
གོ་བ།	gowa	果瓦	牛皮
གོ་རོ།	goro	果若	驴
གོང་གོང།	gonggong	贡贡	凹
ལ།	lu	鲁	龙
ལག་བ།	lāgba	来巴	脑
དགཀར་ཁུང།	gakung	嘎孔	窗
དགཀར་ཉིང་ཉིང།	gadindin	嘎丁丁	雪白的
དགཀར་པོ།	gabo	嘎波	白色
དགཀར་རག།	garāg	嘎惹	石灰
དགཀར་ཡོ།	gayi	嘎益	茶碗
དབྱེལ་ཁུག།	jikug	吉库	中心、中部
བཀའ་རྩིན་ཆེ།	gazhinqê	嘎正且	谢谢
བཀ་ཤིས་བ།	zhahñiba	扎黑巴	吉祥
བཀ་ཤིས་བདེ་ལེགས།	zhahñiddêlêg	扎黑德列	吉祥如意
གང་བ།	gongba	贡巴	脚
གེད་བ།	gêgba	格巴	腰
ཇེན་ཁ།	jenka	京喀	危险
ཇ།	gê	格	颈
ཇར་མ།	gama	嘎玛	星星
ཇར་གས།	gêrāg	格惹	腰带
ཇུང་བ།	gogba	圭巴	线
ཇུ་ཇུ།	xaxa	夏夏	灰色
ཇུང་མོ།	xigmo	希莫	快林
ཇུར་མོ།	xumo	休莫	酸的
ཇུ་ས་སྐད།	xêgāg	协盖	寿辰、生日
ཇུ་གས།	xog	肖	杓、瓢
ཇ།	zha	扎	头发
ཀ།	ka	喀	嘴
ཀ་ཆེ་ཤ་ག་མ།	kaqêhñagama	喀且哈嘎玛	藏红花
ཀ་བ།	kawa	喀瓦	雪
ཀ་ཇུ།	kabu	喀布	胡须

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ཁ་དྲཱ་	kada	喀达	乌鸦
ཁ་བ་ཏྲགས།	kadäg	哈达	哈达
ཁུ་བ།	kuwa	库瓦	汤
ཀེ།	kê	克	战胜
ཀོ།	ko	括	他
ཀག་	kag	喀克	针
ཀོང་བ།	kongba	孔巴	房屋
ཀམ་བུ།	kāngbu	康布	桃子
ཀམ་ས་བ།	kāngba	康巴	康巴人
ཀུ།	ku	库	区域
ཀེན་ལྷུང།	kênxxa	肯夏	坎肩
ཀྲགས་རམ།	qâgrāng	恰让	冰
ཀྲི།	qi	奇	狗
ཀྲིམ་ཚང་།	qincong	庆丛	家庭
ཀྲིམ་བུ།	qinxu	庆夏	鸡
ཀྲེ།	qêg	且	你
ཀྲེད་རྩམས།	qêgnāng	且囊	你们
ཇ།	cha	查	鸱鹰
ཇི།	chi	赤	万
ཇོན་བ།	chänba	蝉巴	井
གོ་བོ།	gowo	果沃	鹰
གངས་རི།	gongri	岗日	雪山
གན་རྒྱ།	gänjju	甘久	穿、戴、盖的
གཤ།	gag	嘎	躲藏
གོས།	gö	圭	衣服
གོས་ཚེན།	gôqên	圭庆	缎子
དགའ་ཚོ།	ggamo	嘎莫	欢喜、爱
དགུ།	ggu	古	九
དགུན་ཁ།	ggungka	贡喀	冬
མགོ།	nggo	果	头
དགོན་བ།	gänba	甘巴	寺庙
ཇུན།	jên	京	上坡
མུ་བ།	zhaba	扎巴	僧人、和尚
མུ།	zhi	直	刀
མུ།	zhu	朱	木船

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ལུ་གོ།	zhugo	朱果	皮船
ལུ་ཁ།	zhuka	朱喀	渡口、码头
ལུ།	zho	卓	小麦
ལུ་ཐིག།	zhotig	卓提	雀斑
ལུ་ག་མ།	zhogma	卓玛	蚁
ལུ་ག་མོ།	zhogmo	卓莫	山谷口
ལུ་ག་མོ།	zhogmo	卓莫	女朋友
ལང་མོ།	zhongmo	忠莫	冷的(水)
ལང་ཆེན།	zhongqêg	忠且	城市
ལང་ཆོ།	zhongco	忠措	乡村
འཕམ་པ།	nzhângba	章巴	颊
ལའ་པ།	lawa	拉瓦	麝
ལོ་པ།	lowa	洛瓦	肺
ལོག།	log	洛克	电
ལོང།	long	隆	黄牛
ལོང་པོ་ཆེ།	longboqê	隆波且	象
གོང་མ།	ggögma	圭玛	母马
ག་མོ།	ggäbo	盖波	老头儿
ག་མོ།	ggamo	盖莫	老妇
ག།	jjä	加	汉人
གུ་རིག་པ།	jjarig	加日	汉族
གུ་མཚོ།	jjaco	加措	海
གུ་མ།	jjama	加玛	秤
གུ་ཤུལ་ལྗོ་མ།	jjayuzhoma	加尤卓玛	土豆
གུ་མ།	jjuma	久玛	肠
གུ་པ།	jjag	加	背后
པ་གུ།	jjä	加	百
པ་གུ་ད།	jjag	介	八
གུ་ལ་ཁ་པ།	jjakag	加喀	国家
གུ་ལ་མཚན།	jjêcên	杰层	幢
ག།	gga	嘎	马鞍
ག་ད།	ggong	贡	山岗
ག་མ།	ggang	冈	箱子
ག་ད།	gga	嘎	营寨
ག།	ggo	果	门

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
གོ་ངེ།	ggo'nga	果阿	蛋
གོ་ཐོ།	ggotên	果坦	门槛
གོ་ཀོ་གོ།	ggoggo	果果	圆形
གོ་བ།	ggogba	果巴	蒜
ཁྲོ་མོ།	xxêmo	协莫	口袋(牛毛做的)
ཟུ།	zzho	卓	羽毛
ཟུ་བ།	zzhowa	卓瓦	口袋(皮做的)
འཇུ་བ།	zzhûg	朱	完成
ང།	nga	阿	我
ངོ།	ngo	奥	脸
ངང་བ།	ngongba	昂巴	鹅
ངོ་དོ་རྒྱལ་ས།	ngêgnâng	厄囊	我们
དུ།	ngu	欧	银、银子
མང་ར་མོ།	ngamo	阿莫	甜
ང།	nga	阿	鼓
ང་མ།	ngama	阿玛	尾巴
ང།	nga	阿	五
ངོ་ནག	ngo'nâg	奥纳	深蓝
གཅིག	jig	吉	一
འཇུ།	ju	久	十
ཇེ།	jêlê	杰列	舌
ཇག་ས།	jâg	加克	铁
ཇག་ས་བཟུ།	jâgsâng	加桑	铁桥
ཇུ་མ།	jongma	炯玛	柳树
ཇུ་མོ།	jonglo	炯洛	辫子
ཇ།	qa	恰	双
ཇུ།	qu	曲	河、水
ཇུ་ཁ།	quka	曲喀	河岸、河口
ཇུ་རག་ས།	qurâg	曲惹	河堤
ཇུ་མིག	qumig	曲米	泉
ཇུ་མེ་ལ།	quhê	曲赫	水晶
ཇང།	qong	琼	青稞酒
ཇར་བ།	qaba	恰巴	雨
ཇུ་ཇུ།	qungqung	琼琼	小
ཇེན་མོ།	qênbo	庆波	大

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ཚོས་ཁང་།	qōkong	却孔	教堂、佛堂
མཚན་པ།	qinba	庆巴	肝
མཚུ་ཞོ།	quddo	丘多	唇
ཇ།	ja	加	茶
ཇ་མདོང་།	ja'nddong	加冬	打茶筒
མཚོང་པ།	njjinba	京巴	脖子
འཇའ།	njja	加	虹
འཇོ་ར།	njjo	交	锄头
ཇོང་ཁུ།	jjongku	炯库	绿色
ཇོང་པ།	jjongba	炯巴	青苗
ཇོང་མེར།	jjongsshê	炯色	草绿色
ཉ།	nya	涅	鱼
ཉ་མ།	nyahña	涅哈	鱼肉
ཉ་པ།	nyaba	涅巴	渔夫
ཉི་མ།	nyima	尼玛	太阳、日
ཉི་ཤུ།	nyihfu	尼乎	二十
ཉལ་ཁྲི།	nyêchi	涅赤	床
ཉུང་ཉུང་།	nyungnyung	纽纽	少
ཉེ་ཉེ་མ།	nyi	尼	二
ཉིང་པ།	nyinba	宁巴	旧、陈旧
ཉེ་མ།	nyhima	尼玛	麦穗
ཉིང་།	nyhin	宁	心
ཉིལ།	di	迪	芝麻
ན།	da	达	马
ན་ཇུག།	dajâg	达加	马鞭
ན་ར།	dara	达惹	马棚
ཉེན་འབྲེལ།	dënnzhê	登哲	吉庆、喜事
ལྗ་མཚོ།	da'nggo	达果	角、棱
ལྗ།	dâg	达	虎
ལྗ་ཀ།	daga	达嘎	核桃
ལྗོང་།	dên	登	在上(方)
ལྗོང་།	dong	冬	千
ལྗོན་ཁ།	dänka	丹喀	秋
ཐག།	tâg	塔	距离
ཐག་པ།	tâgba	塔巴	绳

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ཐང་།	tong	塘	平原、平坝
ཐང་ཐེ་ཚེན་པོ།	tongddêqênbo	塘德庆波	大平坝
ཐབ་ཀ།	tagga	塔嘎	灶
ཐུང་ཐུང་།	tungrung	同同	短的
ཐོད་པ།	tögba	推巴	额
ཐུམ་ཐུམ།	tungzzhi	同直	团结
ཐོན་པོ།	tänbo	坦波	高
ཏུ་བ།	duwa	都瓦	烟、香烟
ཏུས་བཞི།	duhhi	都黑	四季
ཏུང་དཀར།	dungga	冬嘎	法螺
དོམ།	dong	冬	狗熊
ཉིལ་བུ།	zhibu	直布	铃
ཉུག	zhug	朱克	六
ཉེལ།	zhê	哲	骡子
ཉེལ་ལྷུག	zhêchug	哲楚	骡驹
ཀདན།	ddên	登	垫子
ཀདུང་ལྷ།	ddungzhu	冬朱	木筏
བདག་པོ།	ddägbo	达波	主人
བདེ་སྐྱིད།	ddêxig	德希	幸福
བདེ་མོ།	ddêmo	德莫	便利、平安
བདུད།	ddög	堆	魔鬼
བདུན།	ddung	冬	七
མདའ།	ndda	达	箭
མདེལ།	nddê	德	子弹
མདུང་།	nddung	冬	矛
མདུན།	nddung	冬	前面
འདམ།	nddäng	当	泥
འདམ་མུ།	nddängqu	当曲	沼泽
མདོག་ཁ།	nddogka	多喀	颜色
དོ།	ddo	多	石头
དོ་ལྷུང།	ddotu	多土	铅笔
དོ་སོལ།	ddossho	多索	煤
ཏྲ་ཐི།	ddaddi	达迪	幡
ཏྲེ་མིག	ddêmig	德米	钥匙
ཏུམ་རྩ།	ddungra	冬惹	花园、菜园



藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
དྲོ་མོ།	ddêmo	德莫	爪
དྲོ་མ།	ddê'ma	德玛	碟子
དྲོང་པོ།	ddongbo	冬波	树干
ནག་པོ།	nāgbo	纳波	黑色
ནང་།	nong	囊	沟
ནས།	nā	乃	青稞
ནུབ།	nûg	努	西
ནོར་བུ།	nobu	诺布	宝贝、珠宝
གནམ།	nāng	囊	天
གནའ་བ།	nawa	纳瓦	羚羊、野山羊
གནའ་མ།	nama	纳玛	媳妇
ན་བ།	nawa	纳瓦	耳
ན་ལྷོང་།	nadên	纳登	太阳穴
ན།	nha	纳	鼻
ན་ཐག།	nhatâg	纳塔	鼻烟
ནེ།	nhê	乃	绳头、线头
ནག་ཚ།	nhâgca	纳擦	墨、墨水
ལུ་མ།	nhung	衣	油
བ་སངས།	basong	巴松	金星
དམིག་ཀ།	xigga	希嘎	春
ཐང་།	bong	崩	草坪、水草地
བུ་བུག།	buchug	布楚	犏犏
བོན་བ།	bênba	班巴	土星
བོ་ས་ཤེལ།	böhfe	卜赫	琥珀
ལུང་ཁ།	xongku	雄库	狼
ལུག་ལུག།	xizug	希祖	头顶
ལུག་ཚེལ།	xicog	希措	社会
ལུ་ཡ་གེ།	zhê—agê	哲阿格	猴
ལྷོན།	zhin	正	云
ལྷོན་ནག།	zhinnâg	正纳	黑云
ལྷོན་དཀར།	zhinga	正嘎	白云
པ་ཡུལ།	payu	帕尤	故乡
པ།	po	颇	男、公的、雄性
པ་ལུག།	polug	颇鲁	公绵羊
པག་བ།	pâgba	帕巴	猪

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ཕག་ཤ།	pāgh̃h̃a	帕哈	猪肉
ཕུ་བུ།	pubu	普布	木屋
ཕོ་རོ།	poro	颇若	木碗
ཕྱ།	xhi	希	外面
ཕུ་རུ།	xhura	休惹	奶渣
ཕྱེད་ཀ།	xhêgga	协嘎	一半
ཕུག་པོ།	xhugbo	休波	富裕
ཕུག་ལྷ།	chuggu	楚古	孙子、小孩
ཕ་ཤ།	chawo	查沃	细的
འཕྲང་།	chāng	昌	山间小路
བ་མ།	bamo	巴莫	霜
བ།	bu	布	儿子
བུ་མ།	bumo	布莫	女儿、姑娘
བ་པ།	ba	巴	羊毛
བ།	xa	夏	鸟
ཕྱི་བ།	xiwa	希瓦	鼠
ཕྱི་འུ།	xiru	希如	珊瑚
ཕྱི་མ།	xêma	协玛	沙
ཕྱི་ཤ།	xêsha	协萨	沙地
ཕོང་།	xong	雄	北
ཕོང་རྒྱ་རྩུབ་བདན།	xonggabungddung	雄嘎崩冬	北斗星
ཕོ་དཔ།	bōgba	卜巴	藏人
ཕ་ཤ།	zhawo	扎沃	乔麦
ཕ་པ།	zhâg	扎克	岩石
ཕ་པ་རྩ།	zhâgri	扎日	岩石山
ཕ་པ་ཕུག།	zhâgpug	札普	山洞、洞
ཕྱི་ཕུར།	zhitu	直土	竹笔
དབང་ཆ།	wongqa	翁恰	权力
དབུག་བ་བ།	ugwa	乌瓦	皮风箱
དུ།	yi	益	猓獠
དབུར་པ།	yaka	亚喀	夏
འཕོལ་གདན།	nbbogên	波登	坐垫
འབུར་འབུར།	nbbu'nbbu	布布	凸
འཕྱ།	nzhi	直	母牦牛
འཕྱ།	nzhu	朱	五谷、谷粒

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
འབྲུག	nzhug	朱	龙
འབྲུག་སྐད།	nzhuggäg	朱盖	雷
འབྲས།	nzhä	斋	米、米饭
འབྲོང་།	nzhong	忠	野牛
འབྲོག་མ།	nzhogsssha	卓萨	牧区
བཟ།	bba	巴	牛毛帐篷
བྲུ།	zzhu	朱	蛇
བྲོ་བ་པོ།	bbongbo	崩波	粗的
བྲ་མ།	lama	喇嘛	喇嘛、活佛
བྲོ་མ་ཐུན།	lotung	洛同	同志
མ་གྲང།	magäg	玛盖	绿宝石
མ་ཚོ།	mamo	玛莫	母绵羊
མི།	mi	米	人
མི་རིགས།	mirig	米日	民族
མུ་ཉིག།	mudig	木迪	珍珠
མེ།	mê	美	火
མེ་ན།	mêna	美纳	下面、在下(方)
མེ་ཉིག།	mêdog	美多	花
མེ་ཤིང་།	mêhñin	美很	柴
མོ།	mo	莫	她、母的、雌性
མང་པོ།	mongbo	蒙波	多
མིང་པོ།	minbo	明波	弟弟(姐对弟)
མིག།	mig	米克	眼
མིག་དམར།	migma	米玛	火星
མར།	ma	玛	酥油
མེས་པོ།	mêbo	美波	祖先
དམར་པོ།	mabo	玛波	红色
དམར་རྩུ།	maxa	玛夏	粉红色
དམར་འཕོ།	mabo	玛波	低
དམར་མ་གཙོ།	mongzo	蒙佐	民主
ཉི་ཅན།	nyigên	尼庚	老人
དམུལ་བ།	nyêwa	涅瓦	地狱
རྩུག་མ།	nyhugma	纽玛	竹子
ཅན་དན།	zêndên	增登	檀香
གཙང་རྩུ།	zongqu	宗曲	江、河

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
གཙང་མ།	zongma	宗玛	洁净
བཙོག་པ།	zogba	佐巴	肮脏
ཙང།	zong	葱	葱
ཙ།	za	杂	草
ཙ་ཤ།	zassha	杂萨	草地
ཙ་ཐོང།	zatong	杂塘	草原
ཙ།	zê	则	顶上
ཙ་མ་པ།	zāngba	糌粑	糌粑
ཙ་པ།	cawa	擦瓦	炎热
ཙ་ཕྱ།	caqu	擦曲	温泉、热水
ཙ།	ca	擦	盐
ཙ་ལེ།	calê	擦列	硼砂
ཙ་ལེ།	carê	擦热	羊羔皮
ཙེ་ལོ་ལོ་བརྒྱ།	cêrinlojja	策仁洛加	长命百岁
ཙེ།	cê	菜	菜
ཙེ་པ་བཟང་།	cessong	策松	黄道吉日
ཙེ།	co	错	湖、海子
ཙེན་ཅེ།	cānqa	参恰	武器
ཙེན་གྲ།	nzzuggu	祖古	手指
ཙེན་པུ་བློན།	nzzāngbulin	藏布林	世界
ཙེ་ཕྱ།	zzaqu	杂曲	溪
ཙེ་པ་མཐར།	zzongka	宗喀	石头堡垒
ཙེ་མོ།	wamo	瓦莫	狐狸
ཙེ་མོ་ཤ།	warnopo	瓦莫颇	公狐狸
ཙེ་མོ་མོ།	wamomo	瓦莫莫	母狐狸
ཙེ་མོ།	hamo	哈莫	帽
ཙེ།	ho	霍	酸奶酪
ཙེ་པོ།	hongbo	洪波	舅父
ཙེ་པོ།	hin	很	农田、田地
ཙེ་མོ།	hinmo	很莫	香
ཙེ་ཕྱ།	hhu	乎	弓
ཙེ་ཕྱ།	hhi	黑	四
ཙེ་ཕྱ་གམ།	hhiggāng	黑冈	四方形
ཙེ།	sa	萨	吃
ཙེ་མ།	sama	萨玛	饭

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
སྐྱེས་པ།	song	松	铜
སྐྱེས་པ།	sāngba	桑巴	桥
སྐྱེས་པའི་གཤམ།	sāngmig	桑米	桥洞
སྐྱེས་པའི་ལྗང་།	siqu	斯曲	露
སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་།	sora	索惹	镰刀
སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་པ།	susung	苏松	三角形
སྐྱེས་པ།	ssig	斯	豹
སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་པ།	ssugbo	苏波	身体
སྐྱེས་པ།	sso	索	制造
སྐྱེས་པ།	nddawa	达瓦	月亮、月
འོ་མ།	oma	沃玛	奶子、乳房
འོ་ཇ།	oja	沃加	奶茶
འོ་ད།	ög	约	光
འུག་པ།	ugba	乌巴	猫头鹰
ཡ།	ya	亚	单
ཡག་མོ།	yāgmo	亚莫	好
ཡར།	ya	亚	上、向上
ཡར་རྒྱལ།	yajjä	亚介	发达
ཡོ་ན།	yēna	耶纳	上面
ཡོ་ད།	yôg	尧	马蹬
གཡག་།	yāg	亚克	公牦牛
གཡང་།	yong	永	悬崖
གཡས།	yā	也	右
གཡོན།	yän	延	左
གཡུ།	yu	尤	松耳石
ར།	ra	惹	山羊
ར་ག།	rah̄a	惹哈	山羊肉
ར་མོ།	rapo	惹颇	公山羊
ར་མོ།	ramo	惹莫	母山羊
ར།	ri	日	山
རྩུག་།	rikug	日库	山洼
རྩུ་ལྗང་།	rijjög	日觉	山脉
རྩོག་པ།	rigong	日贡	兔
རྩོད་པ།	richög	日垂	深山修行的山庙
རྩོད་པ།	ringgo	日果	山巅

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
རི་ཚེ།	rizê	日则	山顶
རི་གཤམ།	rihâng	日杭	山根、山下
རི་དུགས།	ridâg	日达	野兽
རི་པག།	ripâg	日帕	野猪
རིགས།	rig	日	种族
རག།	râg	惹	黄铜
རོགས་པ།	rogba	若巴	伙伴、助手
རང་དབང་།	rongwong	荣翁	自由
རང་རྒྱུང་ཁུལ།	rongxongku	荣雄库	自治州
རལ།	râ	惹	布
རལ་གྲི།	rêchi	热赤	剑
རིང་པོ།	rinbo	仁波	长的
རྒྱ་བམ་ཆེན།	lagqên	拉庆	伟大
རྒྱ་དྲུག་།	lung	隆	风
རྒྱ་ནག་པ།	lânba	兰巴	潮湿
ལ།	la	拉	山、山口
ལ་ཅ།	laza	拉杂	山脚
ལོ།	lo	洛	年
ལོ་མ།	loma	洛玛	叶子
ལོ་རྩོག།	lotog	洛托	庄稼
ལག་པ།	lâgba	拉巴	手
ལག་གུང་དྲུག་།	lâgddung	拉冬	手镯
ལུག།	lug	鲁克	绵羊
ལུག་ཤ།	lughâ	鲁哈	绵羊肉
ལེན།	lêg	能	拿
ལོག་ལོག།	loglog	洛洛	球形、圆状
ལུང་།	lung	隆	沟
ལུང་པ།	lungba	隆巴	沟
ལུང་ཁུག།	lungkug	隆库	山谷
ལུང་རིང་།	lungrin	隆仁	长沟、长谷
ལམ།	lânq	朗	路
ལམ་ཁ།	lânka	朗喀	路口
ཤ།	hâ	哈	肉
ཤ་ཉེ།	hâ'nyê	哈涅	弟弟(兄对弟)
ཤ་སྤུ།	hâbu	哈布	朋友

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
ཁྲ་བ།	hāwa	哈瓦	鹿
ཤེས་ཆེན་པོ།	hēsishiqēnbo	赫斯庆波	最大
ཁ་ཤ།	hā	哈	东
ཁུག་པ།	hūgba	乎巴	松柏
ཁོག་པ།	hōgba	霍布	纸
ཁིང་།	hīn	很	木、柴
ཁིང་ཁྲི།	hīnchi	很赤	架子
ཁིང་བལ།	hīnbē	很贝	棉花
ཁིང་ནག་ལ།	hīnnāg	很纳	森林
གཤོག་པ།	hogba	霍巴	翅膀
ཤ།	sha	萨	地、土
ཤ་ཆ།	shaqa	萨恰	地方
ཤ་ཁུ།	shaku	萨库	地区
ཤ་ལྗོང་།	shadong	萨冬	荒地
ཤ་མཚའ་ལ།	shacāng	萨仓	国界、边界、地界
ཤ་མོ་དོག་།	sha'nddog	萨多	土色
ཤེའུ།	shē	色	石榴
ཤོ།	sho	索	牙
ཤུ་པ་ན།	shubēn	苏班	辣椒
ཤེང་ག།	shēngē	僧格	狮子
ཤེང་བ།	shēwa	色瓦	冰雹
ཤེང་།	shē	色	黄色
ཤེན་མོ།	shēnmo	散莫	指甲
ཤོག་པ།	shogbo	索波	蒙古人
ཤང་ཤ་རྒྱལ།	shhongjā	松介	佛
ཤེས་ཤ་ཅན།	shēnjēn	僧京	动物、牲畜
ཤོན།	shān	散	种子
ཤང་འགག།	songggāg	松嘎	巷、小街
ཤན་མ།	sēnma	僧玛	豌豆
ཤམ།	sāng	桑	水獭
ཤུང་མ།	sungma	松玛	护法神
ཤང་།	sag	萨	马嚼子
ཤོག།	sog	索	性命、生命
ཤོག་ཤ།	lhogzha	洛扎	学校
ཤོག་ཤུ་ཤ།	lhogzhawa	洛扎瓦	学生

藏文	汉语拼音	汉字译音	意义
གསའ།	sa	萨	雪豹
གསལ་པོ།	sêbo	色波	清楚、明亮
གསར་པ།	saba	萨巴	新、鲜
གསུམ།	sung	松	三
གསུམ་མདོ།	sungnddo	松多	三岔口
གསེར།	sê	色尔	黄金
བསེར།	sêru	色如	犀牛
བསེལ་མོ།	simo	斯莫	清凉、凉快
ཧ་འཇེ།	ha'nzhe	哈哲	鬼
ལ།	lha	拉	神
ལ་ཁང།	lhakong	拉孔	佛堂
ལ་ཡུལ།	lhayu	拉尤	天堂
ལྷགས་པ།	lhâgba	拉巴	水星
ལྷགས་ཀ།	lhâgga	拉嘎	寒风
ལྷམ།	lhâng	杭	靴子
ལོ།	lho	洛	南
ལ་ཁ།	aku	阿库	伯父、叔叔
ལ་ཁ་འདོམ་ཐག།	aky'nddongtâg	阿库冬塔	蜘蛛
ལ་ཅག།	ajag	阿加	姐姐
ལ་ཇོ།	ajo	阿交	哥哥
ལ་པ།	apa	阿帕	父
ལ་མ།	ama	阿妈	母
ལ་རག།	arâg	阿惹	白酒
ལ་རུ་ར།	arura	阿如惹	藏青果



## 3.3 第三表(按词义类别排列)

## 3.3.1 关于地貌、水文方面的词

意义	藏文	汉语拼音字母标音	汉字译音
山	རི།	ri	日
山脉	རི་རྒྱུད།	rijjög	日觉
山、山口	ལ།	la	拉
雪山	གངས་རི།	gongri	岗日
岩石山	བྲག་རི།	zhâgri	扎日
山顶	རི་ཚེ།	rizê	日则
山巅	རི་མགོ།	ringgo	日果
山岗	གོང་།	ggong	贡
山根、山下	རི་གཤམ།	rihâng	日杭
山脚	ལ་ཚ།	laza	拉杂
山谷	ལུང་ཁུག།	lungkug	隆库
山洼	རི་ཁུག།	rikug	日库
沟	ལུང་།	lung	隆
沟	ལུང་པ།	lungba	隆巴
沟	ནང་།	nong	囊
长沟、长谷	ལུང་རིང་།	lungrin	隆仁
山洞、洞	བྲག་ཕུག།	zhâgpug	札普
悬崖	གཡང་།	yong	永
沙地	ཕྱེ་ས།	xêssha	协萨
地、土	ས།	ssha	萨
平原、平坝	བང་།	tong	塘
大平坝	བང་ལྗེ་ཆེན་པོ།	tongddêqênbo	塘德庆波
地方	ས་ཆ།	sshaqa	萨恰
三岔口	གསུམ་མཚོ།	sungnddo	松多
海	ལྷ་མཚོ།	jjaco	加错
湖、海子	མཚོ།	co	错
江、河	གཙང་རྒྱ།	zongqu	宗曲
河、水	རྒྱ།	qu	曲
溪	རྩ་རྒྱ།	zzaqu	杂曲
井	ཁྲོན་པ།	chânba	禅巴
泉	རྒྱུ་མིག།	qumig	曲米
温泉、热水	ཚ་རྒྱ།	caqu	擦曲

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
沼泽	འདམ་མུ།	nddāngqu	当曲
河岸、河口	མུ་ཁ།	quka	曲喀
河堤	མུ་རགས།	qurāg	曲惹

## 3.3.2 关于土壤、土地利用及交通方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
草原	རྩ་བང།	zatong	杂塘
牧区	འཕྲོག་ས།	nzhogssha	卓萨
草地	རྩ་ས།	zassha	杂萨
荒地	ས་རྩོང།	sshadong	萨冬
农田、田地	ཞིང།	hin	很
沙	མུ་མ།	xêma	协玛
泥	འདམ།	nddāng	当
草坪、水草地	ཐང།	bong	崩
路	ལམ།	lāng	朗
山间小路	འཕྲང།	chāng	昌
路口	ལམ་ཁ།	lāngka	朗喀
山谷口	ཕྱོག་མོ།	zhogmo	卓莫
花园、菜园	ཏུམ་ར།	ddungra	冬惹
巷、小街	ཐང་འགག།	songnggāg	松嘎
渡口、码头	མུ་ཁ།	zhuka	朱喀
桥	བུམ་བ།	sāngba	桑巴
铁桥	ལྷགས་བུམ།	jāgsāng	加桑
桥洞	བུམ་མིག།	sāngmig	桑米
木船	མུ།	zhu	朱
皮船	མུ་ཁོ།	zhugo	朱果
木筏	གཏུང་མུ།	ddungzhu	冬朱

## 3.3.3 关于植物方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
森林	ཤིང་རྒྱས།	hfinnāg	很纳
树	ཤིང་ལུང།	hfinpung	很彭
木、柴	ཤིང།	hfin	很
松柏	ཕྱུག་བ།	hñugba	乎巴
柳树	ལྷང་མ།	jongma	炯玛

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
檀香	ཅན་དན།	zêndên	增登
叶子	ལ་མ།	loma	洛玛
草	སྒ།	za	杂
石榴	སེལ།	sshê	色
桃子	ཁམ་བུ།	kângbu	康布
树干	སྣང་པོ།	ddongbo	冬波
柴	མེ་ཤིང་།	mêhîn	美很
核桃	ལྷར་ཀ།	daga	达嘎
竹子	སྐྱུག་མ།	nyhugma	纽玛
花	མེ་ཉྱག	mêdog	美多
庄稼	ལོ་སྒྲག	lotog	洛托
青苗	ལྗང་པ།	jjongba	炯巴
青稞	ནས།	nā	乃
小麦	མོ།	zho	卓
荞麦	བ་ལོ།	zhawo	扎沃
麦穗	སྒྲི་མ།	nyhima	尼玛
芝麻	ཉིལ།	di	迪
棉花	ཤིང་བལ།	hînbe	很贝
蒜	སྒྲག་པ།	ggogba	果巴
葱	ཙོང།	zong	葱
辣椒	སྐ་བན།	sshubên	苏班
豌豆	སན་མ།	sênma	僧玛
种子	སོན།	sshân	散
五谷、谷粒	འབྲུ།	nzhu	朱
土豆	རྒྱ་ཡུལ་སྒོ་མ།	jjayuzhoma	加尤卓玛
藏青果	ཨ་རུ་ར།	arura	阿如惹
藏红花	ཁ་ཆེ་ཤ་ཀ་མ།	kaqêh̄hagama	喀且哈嘎玛
菜	ཚལ།	cê	菜

## 3.3.4 关于动物方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
动物、牲畜	སེམས་ཅན།	sshênjên	憎京
野兽	རི་དྭགས།	ridâg	日达
龙	འབྲུག་(ལུ)	nzhug (lu)	朱(鲁)
狮子	སེང་གེ།	sshêngê	僧格

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
豹	གཟིག	ssig	斯
雪豹	གསའ།	sa	萨
虎	རྩྭ	dâg	达
狼	ལྷོང་ཁ།	xongku	雄库
狗熊	དོམ།	dong	冬
羚羊、野山羊	གནའ་བ།	nawa	纳瓦
象	ལྷོང་པོ་ཆེ།	longboqê	隆波且
猴	ལྷོང་ཨ་གེ།	zhê-agê	哲阿格
鹿	ལྷ་བ།	hhawa	哈瓦
麝	ལྷ་བ།	lawa	拉瓦
蛇	ལྷུ།	zzhu	朱
野牛	འཕྲོང་།	nzhong	忠
犀牛	བམ་ཏུ།	sêru	色如
猞猁	དུའི།	yi	益
水獭	ལྷམ།	sâng	桑
野猪	རི་པག	ripâg	日帕
马	ཉ།	da	达
母马	མོ་ཉ།	ggögma	圭玛
公牦牛	གཡག	yâg	亚克
母牦牛	འཇི།	nzhi	直
黄牛	ལྷང་།	long	隆
骡子	ཏེ།	zhê	哲
骡驹	ཏེ་ལྷུག	zhêchug	哲楚
驴	ཏོ་རོ།	doro	果若
山羊	ར།	ra	惹
公山羊	ར་མོ།	rapo	惹颇
母山羊	ར་མོ།	ramo	惹莫
绵羊	ལུག	lug	鲁克
公绵羊	མོ་ལུག	polug	颇鲁
母绵羊	མ་མོ།	mamo	玛莫
狗	ཁྱི།	qi	奇
猪	པག་པ།	pâgba	帕巴
兔	རི་མོང་།	tigong	日贡
鹅	ངང་པ།	ngongba	昂巴
鸟	ཕ།	xa	夏

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
鸡	ཁྱིམ་ཕྱ།	qinxā	庆夏
鸱鹰	ཁ།	cha	查
鹰	གོ་ལ།	gowo	果沃
猫头鹰	འུག་པ།	ugba	乌巴
乌鸦	ཁ་ཏ།	kada	喀达
鱼	ག།	nya	涅
鼠	ཁྱི་བ།	xiwa	希瓦
蚁	ཁྱོག་མ།	zhogma	卓玛
蜘蛛	ཨ་ཁུ་འདྲོང་ཐག	aku'nddongtāg	阿库冬塔
狐狸	ཨ་མོ།	wamo	瓦莫
公狐狸	ཨ་མོ་ཕོ།	wamopo	瓦莫颇
母狐狸	ཨ་མོ་མ།	wamomo	瓦莫莫

## 3.3.5 关于矿物方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
黄金	གསེར།	sê	色尔
银	དུལ།	ngu	欧
铜	བར་ལ།	song	松
黄铜	རག	rāg	惹
铁	ལྷག་ལ།	jāg	加克
煤	རྩ་མོ་ལ།	ddossho	多索
石灰	དཀར་རག	garāg	嘎惹
硼砂	ཚ་ལ།	calê	擦列
水晶	ཚུ་ཤེ་ལ།	quhñê	曲赫
宝贝、珠宝	ནོར་བུ།	nobu	诺布
绿宝石	མ་གད།	magāg	玛盖
珊瑚	ཕྱི་རུ།	xiru	希如
琥珀	སྤོས་ཤེ་ལ།	böhñê	卜赫
松耳石	གཡུ།	yu	尤
珍珠	ལྷ་ཉིག	mudig	木迪
石头	རྩ།	ddo	多
岩石	ཐག	zhāg	扎克

## 3.3.6 关于星辰、季节及气候方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
太阳、日	ཉི་མ།	nyima	尼玛

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
月亮、月	ཐྲ་བ།	nddawa	达瓦
星星	སྐར་མ།	gama	嘎玛
火星	མིག་དམར།	migma	米玛
水星	ལྷག་པ།	lhâgba	拉巴
木星	ཕུར་བ།	pubu	普布
金星	པ་སངས།	basong	巴松
土星	ཐེན་པ།	bênba	班巴
天	གནམ།	nâng	囊
北斗星	བྱང་སྐར་ཐུན་བུ་བ།	xonggabungddung	雄嘎崩冬
虹	འརྟ།	njja	加
云	ཐིན།	zhin	正
黑云	ཐིན་ནག	zhinnâg	正纳
白云	ཐིན་དཀར།	zhinga	正嘎
雷	འབྲུག་སྐད།	nzhuggäg	朱盖
电	རྩྭག	log	洛克
风	རྩྭ།	lung	隆
寒	ལྷག་ས་ག།	lhâgga	拉嘎
霜	བ་མོ།	bamo	巴莫
光	འོད།	ög	约
露	ཐིལ་ཐུ།	siqu	斯曲
雪	ཁ་བ།	kawa	喀瓦
冰雹	ཐེར་བ།	sshêwa	色瓦
冰	ཐུག་ས་རམ།	qâgrâng	恰让
水	ཐུ།	qu	曲
雨	ཆར་པ།	qaba	恰巴
春	དབྱིད་ཀ།	xigga	希嘎
夏	དབྱར་ཁ།	yaka	亚喀
秋	ཚྭ་ཁ།	dänka	丹喀
冬	དགུན་ཁ།	ggungka	贡喀
四季	ཏུས་བཞི།	duhhi	都黑
年	ལོ།	lo	洛
潮湿	རྩོན་པ།	länba	兰巴
冷的(水)	ཤང་མོ།	zhongmo	忠莫
清凉、凉快	བསིལ་ཕོ།	sibo	斯波
清楚、明亮	གསལ་ཕོ།	sêbo	色波

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
炎热	ཚ་བ།	cawa	擦瓦

## 3.3.7 关于行政区划、居民建筑物方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
地方	ས་མ།	sshaqa	萨恰
区域	ཁུལ།	ku	库
世界	འཛམ་བུ་གླིང་།	nzzāngbulin	藏布林
国家	རྒྱལ་ཁབ།	jjakag	加喀
社会	སྤྱི་ཚོགས།	xicog	希措
国界、边界、地界	ས་མཚའ་མ།	sshacāng	萨仓
寺庙	དགོན་པ།	gānba	甘巴
教堂、佛堂	ཚོལ་ཁང་།	qōkong	却孔
佛堂	ལྷ་ཁང་།	lhakong	拉孔
深山修行的山庙	རི་ཁྲོད།	richög	日垂
地区	ས་ཁུལ།	sshaku	萨库
故乡	ཕ་ཡུལ།	payu	帕尤
城市	ཚོང་ཁྲིའུ།	zhongqêg	忠且
乡村	ཚོང་ཚོ།	zhongco	忠措
自治州	རང་སྐྱོང་ཁུལ།	rongxongku	荣雄库
家庭	ཁྱིམ་ཚང་།	qincong	庆丛
牛毛帐篷	སྤོ།	bba	巴
房屋	ཁང་པ།	kongba	孔巴
石头堡垒	རྩོད་མཁའ་ར།	zzongka	宗喀
学校	སློབ་གྲྭ།	lhögzha	洛扎
门	སྤོ།	ggo	果
门槛	སྤོ་ཐེམ།	ggotên	果坦
窗	དཀར་ཁྲུང་།	gakung	嘎孔
柱子	ཀ་བ།	gawa	嘎瓦
马棚	ཉ་ར།	dara	达惹
营寨	མར།	gga	嘎

## 3.3.8 关于人、亲属称谓、肢体器官、鬼神等方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
人	མི།	mi	米
种族	རིགས།	rig	日

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
民族	མི་རིགས།	mirig	米日
汉人	བྱ།	jjä	加
汉族	བྱ་རིགས།	jjarig	加日
藏人	བོད་པ།	bögba	卜巴
康巴人	ཁམས་པ།	kängba	康巴
蒙古人	སོག་པོ།	sshogbo	索波
祖先	མེས་པོ།	mēbo	美波
主人	བདག་པོ།	ddägbo	达波
父	ཡ་པ།	apa	阿帕
母	ཡ་མ།	ama	阿妈
媳妇	མནའ་མ།	nama	纳玛
老人	མྱི་ཚུ།	nyigên	尼庚
老头儿	ཚུ་པོ།	ggäbo	盖波
老妇	ཚུ་མོ།	ggämo	盖莫
伯父、叔叔	ཡ་ཁ།	aku	阿库
舅父	འང་པོ།	hongbo	洪波
哥哥	ཡ་ཚོ།	ajo	阿交
姐姐	ཡ་ཅག	ajäg	阿加
弟弟(兄对弟)	ཤ་ཉེ།	hfa'nyê	哈涅
弟弟(姐对弟)	མིང་པོ།	minbo	明波
儿子	བུ།	bu	布
女儿、姑娘	བུ་མོ།	bumo	布莫
朋友	ཤ་སྤྱ།	hfabu	哈布
女朋友	ཚུགས་མོ།	zhogmo	卓莫
孙子、小孩	ཚུགས་ལུ།	chuggu	楚古
同志	སྡོ་མཐུན།	lotung	洛同
伙伴、助手	རྒྱགས་པ།	rogba	若巴
学生	སྡོ་བ་སྲུང་བ།	lhôgzhawa	洛扎瓦
渔夫	ཉ་པ།	nyaba	涅巴
我	ང།	nga	阿
我们	ངོད་རྒྱམས།	ngegnang	厄囊
他	ཁོ།	ko	括
她	མོ།	mo	莫
你	ཁྱེད།	qêg	且
你们	ཁྱེད་རྒྱམས།	qêgnâng	且囊



意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
男、公的、雄性	པ།	po	颇
女、母的、雌性	མ།	mo	莫
头	མགོ།	nggo	果
身体	གུབ་པ་པོ།	ssugbo	苏波
头顶	མུ་གུ་ག།	xizug	希祖
额	ཐོད་པ།	tögba	推巴
头发	མ།	zha	扎
辫子	ལྷ་པོ།	jonglo	炯洛
脑	ལྷ་པོ།	lägba	来巴
太阳穴	ན་ལྷོད།	naden	纳登
脖子	མཛིང་པ།	njinba	京巴
颈	མ།	gê	格
眼	མིག།	mig	米克
耳	ན་པ།	nawa	纳瓦
鼻	མ།	nha	纳
颊	འགམ་པ།	nzhângba	章巴
脸	དོ།	ngo	奥
嘴	ཁ།	ka	喀
唇	མཚུ་ལྷོ།	quddo	丘多
舌	ལྷོ་ལ།	jelê	杰列
牙	མོ།	ssho	索
手	ལག་པ།	lägba	拉巴
手指	མཚུ་ག་ག།	nzzuggu	祖古
指甲	མེན་མོ།	sshênmo	散莫
爪	ལྷོད་མོ།	ddêmo	德莫
胡须	ཁ་ལྷོ།	kabu	喀布
雀斑	ལྷོ་ལྷོག།	zhotig	卓提
腰	ཤེད་པ།	gêgba	格巴
肝	མཚེན་པ།	qinba	庆巴
肺	ལྷོ་པ།	lowa	洛瓦
心	ལྷོ་པ།	nyhin	宁
肠子	ལྷོ་མ།	jjuma	久玛
脚	ཤར་པ།	gongba	贡巴
翅膀	གཤོག་པ།	hogba	霍巴
羽毛	ལྷོ།	zzho	卓

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
尾巴	ར་མ།	ngama	阿玛
喇嘛、活佛	ལྷ་མ།	iama	喇嘛
僧人、和尚	གྲ་པ།	zhaba	扎巴
佛	སངས་རྒྱལ།	sshongjjä	松介
神	ལྷ།	lha	拉
护法神	སྤོང་མ།	sungma	松玛
鬼	ཉ་འཛི།	ha'nhè	哈哲
魔鬼	བདུད།	ddög	堆
幢	རྒྱལ་མཚན།	jjêcên	杰层
幡	ལྷ་རྒྱ།	ddaddi	达迪
法螺	དུང་དྲལ་ར།	dungga	冬嘎
天堂	ལྷ་ཡུལ།	lhayu	拉尤
地狱	དུལ་ལ་བ།	nyêwa	涅瓦

## 3.3.9 关于数量以及方位的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
一	གཅིག།	jig	吉
二	གཉིས།	nyi	尼
三	གསུམ།	sung	松
四	བཞི།	hhi	黑
五	ལྷམ།	nga	阿
六	དུག།	zhug	朱克
七	བདུན།	ddung	冬
八	བརྒྱལ།	jjäg	介
九	དགུ།	ggu	古
十	བརྒྱ།	ju	久
二十	ཉི་ཤུ།	nyihhu	尼乎
百	བརྒྱ།	jjä	加
千	ལྷོང་།	dong	冬
万	མི།	chi	赤
双	ཚ།	qa	恰
单	ཡ།	ya	亚
一半	ཕྱེ་ཀ།	xhêgga	协嘎
东	གར།	hña	哈
南	ལོ།	lho	洛

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
西	ལུག།	nug	努
北	བྱང།	xong	雄
上、向上	ཡར།	ya	亚
上坡	ཕྱོན།	jên	京
上面	ཡོ་ན།	yêna	耶纳
在上(方)	ཉེང།	dên	登
下面、在下(方)	མོ་ན།	mena	美纳
左	གཡོན།	yân	延
右	གཡམ།	ya	也
外面	ཕྱི།	xhi	希
背后	ལྷོ།	jjag	加
顶上	ཚོ།	zê	则
中心、中部	དབྱིལ་ཁུག།	jikug	吉库
前面	མདུན།	nddung	冬
距离	ཐག།	tâg	塔

## 3. 3. 10 关于颜色、形状、大小、新旧等方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
颜色	མདོག་ཁ།	nddogka	多喀
红色	དམར་པོ།	mabo	玛波
粉红色	དམར་ཟུ།	maxa	玛夏
深蓝	སྐྱ་ནག།	ngo'nâg	奥纳
黄色	སེར།	sshê	色
绿色	ལྗང་ལུ།	jjongku	炯库
草绿色	ལྗང་མེར།	jjongsshê	炯色
白色	དཀར་པོ།	gabo	嘎波
黑色	ནག་པོ།	nâgbo	纳波
雪白的	དཀར་ཉིང་ཉིང།	gadindin	嘎丁丁
灰色	ཕྱ་ཟུ།	xaxa	夏夏
土色	ས་མདོག།	ssha'nddog	萨多
角、棱	ལྗ་མགོ།	da'nggo	达果
四方形	བཞི་ཕྱམ།	hhiggâng	黑冈
三角形	བྱུར་གསུམ།	susung	苏松
球形、圆状	ལོག་ལོག།	logggo	洛洛
圆形	ཕྱོར་ཕྱོར།	ggoggo	果果

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
长的	རིང་པོ།	rinbo	仁波
短的	རྒྱང་ལྔ་པོ།	tungtung	同同
高	མཐོན་པོ།	tänbo	坦波
低	དམའ་པོ།	mabo	玛波
多	མང་པོ།	mabo	蒙波
少	ལྔ་པོ།	nyungnyung	纽纽
大	ཆེན་པོ།	qênbo	庆波
最大	ཤི་མི་ཆེན་པོ།	hñēsshi qênbo	赫斯庆波
小	ཆུང་ཆུང་།	qungqung	琼琼
粗的	སྐྱམ་པོ།	bbongbo	崩波
细的	ཕན་པོ།	chawo	查沃
新、新鲜	གསར་པ།	saba	萨巴
旧、陈旧	རྒྱུ་པ།	nyinba	宁巴
凹	གོང་གོང་།	gonggong	贡贡
凸	འབྲུར་འབྲུར།	nbbunbbu	布布

## 3.3.11 关于食物、日常用具方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
吃	བ།	sa	萨
饭	བམ།	sama	萨玛
糌粑	ཅམ་པ།	zāngba	糌粑
米、米饭	འབྲུལ།	nzhā	斋
奶子、乳房	འམ།	oma	沃玛
酸奶酪	ཞ།	ho	霍
奶渣	ལུ་ར།	xhura	休惹
酥油	མར།	ma	玛
肉	ཤ།	hña	哈
汤	ལུ་བ།	kuwa	库瓦
蛋	སྒོ་ང།	ggo'nga	果阿
茶	ཇ།	ja	加
奶茶	འཇ།	oja	沃加
青稞酒	ཆང་།	qong	琼
白酒	ཨ་རལ།	arág	阿惹
盐	ཚ།	ca	擦
糖	ཀ་ར།	gara	嘎惹

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
绵羊肉	ལུག་ཤ།	lugh̃a	鲁哈
山羊肉	ར་ཤ།	rah̃a	惹哈
猪肉	ཕག་ཤ།	pāgh̃a	帕哈
鱼肉	ཉ་ཤ།	nyah̃a	涅哈
油	སུམ།	nhung	农
烟、香烟	དུ་བ།	duwa	都瓦
火	མ།	mé	美
垫子	གདན།	ddên	登
坐垫	འབོལ་གདན།	nbbodên	波登
银子	དངུལ།	ngu	欧
镰刀	སྐྱར་ར།	sora	索惹
刀	ཤི།	zhi	直
锄头	འཛར།	njio	交
木碗	ཕོར་ར།	poro	颇若
茶碗	དཀར་ཡོལ།	nayi	嘎益
打茶筒	ར་མ་དོང།	ja'nddong	加冬
碟子	ཕྱར་མ།	ddê'ma	德玛
口袋(牛毛做的)	ལྷོ་མོ།	xxêmo	协莫
口袋(皮做的)	ཚོ་བ།	zzhowa	卓瓦
箱子	མ།	ggâng	冈
帽	ལྷོ་མོ།	hamo	哈莫
腰带	སྐྱར་གས།	gêrâg	格惹
靴子	ལུ་མ།	lhâng	杭
氍毹	ལྷོ་ལུག།	buchug	布楚
缎子	གསེར་ཆེན།	göqên	圭庆
坎肩	ཁོན་སྐྱར།	kênxxa	肯夏
衣服	གས།	go	圭
布	ར་ས།	râ	惹
羊羔皮	ཚ་རེ།	carê	擦热
羊毛	བལ།	ba	巴
手镯	ལག་གདུང།	lâgddung	拉冬
床	ཉལ་ཁྲི།	nyêchi	涅赤
灶	ཐབ་ཀ།	tagga	塔嘎
皮风箱	དངུགས་བ།	ugwa	乌瓦
杓、瓢	ལྷོགས།	xog	肖

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
牛皮	གོ་བ།	gowa	果瓦
穿、戴、盖的	གོན་རྒྱ།	gänjju	甘久
马鞍	གཤ།	gga	嘎
架子	ཤིང་ཁྲི།	hñinchi	很赤
马鞭	ཉ་ལྷག།	dajäg	达加
马蹬	ཡོ་བ།	yög	尧
马嚼子	ཡོ་བ།	sag	萨
绳	ཐག་པ།	tägba	塔巴
铃	རྩི་ལ་བ།	zhibu	直布
秤	རྩུ་མ།	jjama	加玛
线	ལྷོད་པ།	gogba	圭巴
绳头、线头	ལྷོ།	nhê	乃
针	ཁབ།	kag	喀克
鼓	ར།	nga	阿
鼻烟	ན་ཐག།	nhatäg	纳塔
钥匙	ལྗེ་མིག།	ddêmig	德米
纸	ཤོག་པ།	hhogbu	霍布
竹笔	ཇི་ཐུང།	zhitu	直土
铅笔	རྩི་ཐུང།	ddotu	多土
墨、墨水	ལྷག་ཚ།	nhagca	纳擦
哈达	ཁ་བཏགས།	kadäg	哈达
矛	མདུང།	nddung	冬
剑	རལ་རྩི།	rêchi	热赤
弓	གཞུ།	hhu	乎
箭	མདའ།	ndda	达
子弹	མདེལ།	ndde	德
武器	མཚོན་ཚ།	cänqa	参恰

## 3.3.12 其它方面的词

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
吉祥	བཀྲ་ཤིས་པ།	zhahñiba	扎黑巴
吉祥如意	བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།	zhahñiddêlêg	扎黑德列
黄道吉日	ཚེས་བཟང་།	cêssong	策松
幸福	བདེ་སྤྱིད།	ddêxig	德希
吉庆、喜事	ཉེན་འབྲེལ།	dênzhê	登哲

意义	藏 文	汉语拼音字母标音	汉字译音
便利、平安	བདེ་མོ།	ddêmo	德莫
快乐	སྐྱིད་མོ།	xigmo	希莫
欢喜、爱	དགའ་མོ།	ggamo	嘎莫
好	ཡག་མོ།	yâgmo	亚莫
性命、生命	སྲོག།	sog	索
寿辰、生日	སྐྱེས་སྐར་།	xêgäg	协盖
富裕	ལུག་པོ།	xhugbo	休波
发达	ཡར་རྒྱས།	yajjä	亚介
完成	བསྐྱབས།	zzhûg	朱
香	ཞིམ་མོ།	hinmo	很莫
战胜	ཁྱེ།	kê	克
制造	བསྐྱོ།	sso	索
躲藏	གཤམ།	gag	嘎
拿	ལེན།	lên	能
酸	སྐྱུར་མོ།	xumo	休莫
甜	མངར་མོ།	ngamo	阿莫
洁净	གཙང་མ།	zongma	宗玛
肮脏	བཙོག་པ།	zogba	佐巴
危险	ཉེན་ཁ།	jênka	京喀
民主	དམངས་གཙོ།	mongzo	蒙佐
自由	རང་དབང།	rongwong	荣翁
权力	དབང་ཆ།	wongqa	翁恰
团结	མཐུན་སྦྲེལ།	tungzzhi	同直
伟大	རྒྱལ་ཆེན།	lagqên	拉庆
谢谢	བཀའ་རྒྱན་ཆེ།	gazhinqê	嘎正且
长命百岁	ཚེ་རིང་ལོ་བརྒྱ།	cêrinlojja	策仁洛加

**附录 A**  
**藏语(德格话)地名汉字译音表说明**  
(补充件)

**A1 结构**

本表上端三横行和左端三个竖行分别是表示藏语声母和韵母的藏文字母、国际音标和汉语拼音字母标音。声母下方和韵母右方交叉格内所列的汉字,是藏语(德格话)声母和韵母拼读的音译汉字。

本表的藏语声母和韵母,没有按照藏文字母的习惯顺序,而是按照音系的发音方法和部位的顺序排列的。

**A2 藏语(德格话)的声母、韵母、声调和音节结构****A2.1 声母**

A2.1.1 藏语(德格话)的声母有 50 个,单辅音声母有 43 个。现将国际音标、汉语拼音字母对照列表如下:

国际 音标	汉语拼 音字母	国际 音标	汉语拼 音字母	国际 音标	汉语拼 音字母	国际 音标	汉语拼 音字母
[p]	b	[ph]	p	[b]	bb	[ʔ]	
[t]	d	[th]	t	[d]	dd		
[k]	g	[kh]	k	[g]	gg		
[ts]	z	[tsh]	c	[dz]	zz		
[tʂ]	zh	[tʂh]	ch	[dʒ]	zzh		
[tʃ]	j	[tʃh]	q	[dʒ]	jj		
[m]	m	[n]	n	[ŋ]	ny	[ŋ]	ng
[m̥]	mh	[n̥]	nh	[ŋ̥]	nyh	[ŋ]	nggh
[l]	l	[ɬ]	lh	[ʂ]	sh	[h]	h̄
[s]	s	[sh]	ssh	[z]	ss		
[ç]	x	[çh]	xh	[z̥]	xx		
[x]	h	[xh]	h̄h	[ʃ]	hh		
[w]	w	[λ]	r	[j]	y		

A2.1.2 复辅音声母有 6 个。现将国际音标、汉语拼音字母对照列表如下:



国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母
[mb]	nbb	[nd]	ndd	[ŋg]	ngg
[ndz]	nzz	[ndʒ]	nzh	[ŋdz]	njj

声母 p 和 b、t 和 d、k 和 g、c 和 z、ch 和 zh、q 和 j、s 和 ssh、x 和 xh、h 和 hñ 是送气和送气的区别。

声母 b 和 bb、d 和 dd、g 和 gg、z 和 zz、zh 和 zzh、j 和 jj、l 和 lh、s 和 ss、x 和 xx、h 和 hñ 是清浊的区别。

声母 [ŋ] 和 [n]、[ŋ] 和 [n]、[m] 和 [m]、[ŋ] 和 [ŋ] 是鼻音清化与不清化的区别。

复合声母 nbb、ndd、ngg、nzz、nzh、njj 是带有前置鼻音的复辅音。发音时，在后一个辅音前要发出同部位的鼻音。

声母 [ʔ] 是喉塞音，未设计记音字母，当零声母来记音。

## A2.2 韵母

藏语(德格话)的韵母有 25 个。

A2.2.1 单元音有 8 个。现将国际音标、汉语拼音字母对照列表如下：

国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母
[i]	i	[e]	ê	[ɛ]	ä
[a]	a	[ɑ]	â	[o]	o
[ø]	ö	[u]	u		

A2.2.2 鼻化元音有 6 个。现将国际音标、汉语拼音字母对照列表如下：

国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母
[ĩ]	in	[ē̃]	ên	[ɛ̃]	än
[ã]	âng	[õ]	ong	[ũ]	ung

A2.2.3 带喉塞音韵尾的韵母有 11 个。现将国际音标、汉语拼音字母对照列表如下：

国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母	国际音标	汉语拼音字母
[iʔ]	ig	[iʔ]	ig	[eʔ]	êg	[ɛʔ]	äg
[øʔ]	ög	[aʔ]	ag	[ɑʔ]	âg	[oʔ]	og
[Oʔ]	ôg	[Uʔ]	ûg	[uʔ]	ug		

A2.2.4 元音[i]、[e]、[a]、[o]、[u]用汉语拼音字母 i、e、a、o、u 来表示；另外三个元音[ɛ]、[ø]、[ɑ]用 ä、ö、ä 来表示；[O']和[U']、[I']用 ô、û、î 表示。

A2.2.5 汉语拼音记音时，鼻化前元音用元音加 n 表示，鼻化后元音用元音后加 ng 表示。

### A2.3 声调

从单音节词在连读时共同遵循的变调规律，以及与声、韵母的关系，可以归纳出四个调类和一个轻声。现对照如下：

序号	例 词	国际音标	调 类	意 义
1	བུ་སྤྲུལ་	[tʂu]	高平调 ˥ <sup>55</sup>	洗 (过去式)
2	བུ་སྤྲུ	[tʂu]	高降调 ˥ <sup>53</sup>	洗 (现在式)
3	སྤྲུས་	[tʂu]	低升调 ˩ <sup>13</sup>	挖 (过去式)
4	སྤྲུ	[tʂu]	低升降调 ˩ <sup>231</sup>	挖 (现在式)
5	ང་གིས་	[ŋa ki]	轻声 ˥	由我……

在采用汉语拼音字母记音时，除特殊情况外，一般不标声调。

A2.4 音节结构藏语(德格话)音节结构的配合形式有下列 6 种：

(1) 辅+辅+元+辅+调	འབྲུག	nzhug <sup>2</sup>	龙
(2) 辅+辅+元+辅	མགོ	nggo <sup>2</sup>	头
(3) 辅+元+辅+调	གསུམ	sung <sup>1</sup>	三
(4) 辅+元+辅	ཏྲ	da <sup>4</sup>	马
(5) 元+辅+调	འོད	ög <sup>3</sup>	光
(6) 元+调	དབྲུས་	u <sup>1</sup>	前藏

### A3 音译汉字

A3.1 本表的音译汉字与藏语(德格话)的音节基本上是对应的，但在有些藏语音节无相应的汉字表示时，采用了先照顾声母的办法选用汉字。如“ra”译为“惹”(re)，而不译为“拉”(la)。

A3.2 音译汉字无法区别藏语(德格话)声母的清浊，清化与非清化，带鼻冠音与不带鼻冠音，擦音送气与不送气以及在汉语普通话中没有该声母的音节时，均采用并音的方法，合用一套音译汉字。例如：

(1) 浊声母 bb、dd、gg、zz、zzh、jj、ss、xx、hh，带鼻冠音的复合声母 nbb、ndd、ngg、nzz、nzh、njj 均合并到相应的同部位清音，合用一套音译汉字。

(2) 送气的清擦音 [çh]、[xh]、[sh] 合并到相应的同部位非送气清擦音，合用一套音译汉字。

(3) 清化鼻音 mh、nh、nyh、ngh 合并到相应非清化次浊鼻音，合用一套汉字。

(4) 辅音 [h] 与 [x] 合用一套汉字。

(5) 辅音 [l] 与 [lh] 合用一套汉字。

声母[ʔ]因汉语普通话无此声母,作零声母处理。

A3.3 本表的音译汉字,如音译地名,出现“望文生义”时,则用字可作适当调整。

A3.4 藏语(德格话)的25个韵母按与音译汉字韵母的对应关系而采用的并音原则可分为12个韵类。

(1)藏语[i]、[i']、[i']三韵母合用i韵母的汉字,没有i韵母的汉字,用e或ei韵母的汉字表示。

(2)藏语[e]、[e']二韵母合用e韵母的汉字,没有e韵母的汉字时,用ei或ie韵母的汉字表示。

(3)藏语[ɛ]、[ɛ']二韵母合用ai韵母的汉字,没有ai韵母的汉字时,用ie韵母的汉字表示。

(4)藏语[ø]、[ø']二韵母合用uei韵母的汉字,没有uei韵母的汉字时,用ue或o、ao韵母的汉字表示。

(5)藏语[a]、[a']、[α]、[α']四韵母合用a韵母的汉字,没有a韵母的汉字时,合用ie、e、an等韵母的汉字表示。

(6)藏语[o]、[o']、[Q']三韵母合用o韵母的汉字,没有o韵母的汉字时,用ao韵母的汉字表示。

(7)藏语[u]、[u']、[U']三韵母合用u韵母的汉字,没有u韵母的汉字时,用iu或ou韵母的汉字表示。

(8)藏语韵母[i]用in或en韵母的汉字表示。

(9)藏语韵母[ē]用en或in韵母的汉字表示。

(10)藏语韵母[ɛ̃]用an或ian、uan韵母的汉字表示。

(11)藏语韵母[ō]、[ū]用ong韵母的汉字表示,没有ong韵母的汉字时,用iu韵母的汉字表示。

(12)藏语韵母[ā]用ang或iang韵母的汉字表示。

## 附录 B

## 藏语(德格话)地理通名及地名常用词汇表说明

(补充件)

B1 本表收集藏语康方言地理通名及常用词汇共五百余条,每个词条均按汉意、藏文以及汉语拼音字母标音、汉字译音四栏列出。

B2 为查阅方便,本表分别按汉语拼音字母顺序、藏文字母顺序及词义类别排列成三表。

B3 本表用的汉语拼音字母与译音表完全一致,音译汉字与译音表也基本一致,但部分地理通名与地名常用词是依照习惯确定的,不按译音表套译。如:ལྷ(qu)水、河译作“曲”,而不套译为“丘”。

B4 本表中对于藏语吸收的汉语借词或蒙语借词,其书写形式均按藏语的书写形式拼写。音译汉字时需恢复其原音原字,不照译音表套译。如:ཙོང(zong)译作“葱”,而不套译为“总”。

B5 本表的词汇一部分是单纯词,一部分是合成词,它们的构成形式如下:

## B5.1 单纯词

单纯词包括单音节词和词根加附加成份构成的单纯词。例如:

藏文	汉语拼音	汉字译音	词义
ལ	la	拉	山、山口
མཚོ	co	错	湖、海子
མནོན་པོ	tānbo	坦波	高

## B5.2 合成词

合成词是由两个或两个以上的单纯词词根按一定的组合格式构成的合成词。例如:

ས་མཚོམས	sshacāng	萨仓	国界、边界、地界
རི་ཁྱུག	rikug	日库	山洼

## B6 复合词结构形式

B6.1 地名中出现的复合词结构形式,主要是以名词为中心的主从词组。由名词(定语)和(中心词)构成的修饰或领属关系的主从复合词地名,其定语名词在中心词之前。例如:

གངས་རི	gongri	岗日	雪山
བམ་མིག	sāngmig	桑米	桥洞

B6.2 由形容词(定语)和中心词(名词)构成的复合词地名,其作定语的形容词一般在中心词之后。例如:

ཞིན་ནག	zhinnāg	阵纳	黑云
ཐང་རྩེ་ཆེན་པོ	tongddēqēnbo	塘德庆波	大平坝

但也有在中心词之前的。例如:

ཚ་ལྷུ	caqu	擦曲	温泉、热水
དམར་ལྷོང	madung	玛冬	玛东(石渠)

B6.3 由数词(定语)和中心词(名词)构成的复合词地名,数词一般在中心词之后。例如:

དུས་བཞི	duhhi	都黑	四季
བྱུར་གསུམ	susung	苏松	三角形

但也有在中心词之前的。例如:

གསུམ་མདྲོ	sungnddo	松多	三岔口
བཞི་གླང་མ	hhiggāng	黑冈	四方形

**附录 C**  
**藏文拼写结构的有关说明**  
(参考件)

C1 藏文是一种自左向右横写的拼音文字,有 30 个辅音字母,4 个元音符号,其音节以基字为中心,上下、左右加元音符号,上加字、下加字、前加字和后加字(包括再后加字)而构成。

C1.1 藏文字母表<sup>①</sup>

顺序	印刷体	字母名称	发音	顺序	印刷体	字母名称	发音
1	ཀ	ga	g	16	མ	ma <sup>*</sup>	m
2	ཁ	ka	k	17	ཙ	za	z
3	ག	ga <sup>*</sup>	g	18	ཇ	ca	c
4	ང	nga	ng	19	མ	za <sup>*</sup>	z
5	ཅ	ja	j	20	ཡ	wa <sup>*</sup>	w
6	ཆ	qa	q	21	ཨ	ha <sup>*</sup>	h
7	ཇ	ja <sup>*</sup>	j	22	ས	sa <sup>*</sup>	s
8	ཉ	nya	ny	23	འ	a <sup>*</sup>	a
9	ད	da	d	24	པ	ya <sup>*</sup>	y
10	ཅ	ta	t	25	ར	ra <sup>*</sup>	r
11	ད	da <sup>*</sup>	d	26	ལ	la <sup>*</sup>	l
12	ན	na <sup>*</sup>	n	27	ཤ	hha	hh
13	བ	ba	b	28	ས	ssha	ssh
14	པ	pa	p	29	ཏ	ha	h
15	བ	ba	b	30	ཨ	a	a

① 带\*号的字母读低调,其它字母读高调。

## C1.2 4个元音符号(没有元音符号的字母,暗含元音[a])

顺序	元音符号	藏语名称	读音	位置	举 例
1	ˆ	kigu	i	上方	ᠵᠢ ri 山
2	˘	xabju	u	下方	ᠬᠤ qu 水
3	ˆ	nzhēngbu	e	上方	ᠮᠢ mē 火
4	˘	naro	o	上方	ᠰᠢ ssho 牙
5	无		a		ᠯ la 山口

## C1.3 拼写结构

藏文音节的拼写以基本字母为中心,4个元音符号不能单独出现,必须附加在基本字母的上下。元音符号ˆ、˘、˘三个加在基字或上加字上面,符号˘加在基字或下加字下面,30个辅音字母都可作基本字母(简称基字 མིང་གཞི),其中辅音字母ཡ(ya)、ར(ra)、ལ(la)、ལ(wa)四个可加在一部分基字下面,下加时叫做下加字母(简称下加字 འདོགས་ཅན),除ལ以外的三个下加字都经过变形来表示,ཡ变形为ལ;ར变形为ལ;ལ变形为ལ;例如:

基字+下加字+元音(元音符号)

ᠵ	qi	狗
ᠵ	zhu	木船
ᠵ	lu	龙
ᠵ	ca	盐

字母ར(ra)、ལ(la)、ལ(ssha)三个字可加在基字的上面,上加时叫做上加字母(简称上加字 མགོ་ཅན),上加字ར(ra)变形为ལ,ལ(la)和ལ(ssha)不变形。例如:

上加字+基字+元音

ᠵ	da	马
ᠵ	gga	马鞍
ᠵ	nga	五

字母ག(ga)、ང(nga)、ད(da)、ན(na)、བ(ba)、མ(ma)、འ(a)、ར(ra)、ལ(la)、ལ(ssha)可加在基字后面(简称后加字 ཇེས་འདུག),其中ལ(ssha)还可以加在后加字ག、ང、ད、མ后面,叫做再后加字(ཡང་འདུག)。例如:

基字+元音+后加字

ཐག	tāg	距离	ཐང	tong	平原、平坝
བོད་པ	bōgba	藏人	གབ	gag	躲藏
ལམ	lāng	路	ལན	lên	拿
དགའ་མོ	ggamo	欢喜、爱	མར	ma	酥油
བལ	ba	羊毛	རལ	rā	布

基字+元音+后加字+再后加字

གངས་རི      gongri . 雪山  
ཐབས        tag        方法

རིགས        rig        种族  
ཁམས        käng     康区

上述 10 个后加字中,ག(ga)、ད(da)、བ(ba)、མ(ma)、འ(a)按一定的发音规则,又可以加在一部分基字的前面,前加时叫做前加字母(སྐྱེན་འདུག)。

例如:

前加字+基字+元音(或元音符号)

གཞུ        hhu        弓  
བསྐྱ        sso        制造  
འཛུ        nzhu      五谷、谷粒

དགུ        ggu        九  
མགྐ        nggo      头  
འབའ        nbba      巴塘

藏文音节一般由一二个到三四个结构(按基字、元音符号、上加字、下加字、前加字、后加字、再后加字)构成,多的也有六七个构成的。见下表。

藏文	音节成份代号	音节成分名称	按形直转	读音	意义
བསྐྱུབས	3	上	bsgrubs	zzhùg	完 成
	4 1 5 6	前 基 后 再后加字			
	2	下			
	7	元音			

在古代,藏文拼写的每一个成份都发音,由 30 个字母和 4 个元音符号,以及上、下加字,前、后加字,按规范的拼音规则组合成纷繁的古声母系统和古韵母系统。古声母共 215 个,其中单声母 30 个,二合声母 113 个,三合声母 66 个,四合声母 6 个;古韵母共 77 个,其中包括单元音开音节韵母 5 个,复元音开音节韵母 7 个,带单一韵尾的韵母 47 个,带复合韵尾的韵母 18 个。这些纷繁的古声韵系统,经过长期的历史演变所形成的现代德格话有 50 个声母、25 个韵母的语音系统〔参见藏语(德格话)地名汉字译音表〕。

#### 附加说明:

本标准由国家测绘局提出。

本标准由国家测绘局测绘科学研究所负责起草。



(京)新登字 065 号

CH 4001—91

中华人民共和国测绘行业标准  
**藏语（德格话）地名汉字译音规则**

CH 4001—91

国家测绘局发布

\*

测绘出版社出版·发行

测绘出版社印刷厂印刷

新华书店总店科技发行所经销

\*

开本 787×1092 1/16·印张 3.5·插页 1·字数 73 千字

1993 年 9 月第一版·1993 年 9 月第一次印刷

印数 800 册·定价 7.50 元

ISBN 7-5030-0486-x/P·176